

ОДЕСЬКІЙ ЮРИДИЧНІЙ ОСВІТІ ТА НАУЦІ
160 років

ПЕРЕДМОВА

Сучасні світові тенденції розвитку науки, техніки і культури неупереджено свідчать про те, що ХХІ століття стає часом, коли ці фактори у розвитку держав і суспільства в цілому займають вирішальні позиції. Саме такі фактори розвитку, як наука, культура і техніка, все більше визначають ступінь та рівень розвитку суспільства, його подальшу спрямованість, а також засади громадянського суспільства та демократичної правової держави.

Водночас не можна не побачити, що саме людське існування принципово змінюється. Процеси глобалізації та інтеграції при все зростаючій індивідуалізації суспільства й спрямованості до власної ідентичності актуалізують проблему людини як суб'єкта правової реальності. Не є випадковими уявлення про те, що в сучасній юриспруденції суб'єкт права стає найголовнішою категорією й крізь його призму повинна бачитися сучасна перспектива правового життя. Відображенням цього підходу, зокрема, виступає складна проблематика права інтелектуальної власності, її законодавчого оформлення й втілення в реаліях сучасної України.

Отже, вітчизняні вчені найчастіше зв'язують перехід України до ринкової економіки з першочерговим значенням питання права інтелектуальної власності, яке є підґрунтям бурхливого розвитку інтелектуальної діяльності, результати якої стали безпосередньою складовою торговельного обігу.

Нагальною потребою є створення в нашій державі та суспільстві усіх необхідних умов та вирішення необхідних питань для входження на рівних правах до світової системи господарювання. У сучасному суспільстві забезпечення надійних гарантій щодо правової охорони інтелектуальної власності стало невід'ємним атрибутом державності будь-якої цивілізованої країни.

Загальні засади охорони права громадян на творчу діяльність містяться у ст. 41 Конституції України, яка передбачає, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності, та у ст. 54 Конституції України, яка гарантує громадянам свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості.

Разом із тим слід зазначити, що в Україні цей інститут переживає непростий період становлення, оскільки формування правової доктрини і відповідного законодавства все ще триває.

Одеська школа права, в якій сьогодні спостерігається ріст досліджень і постійний пошук найбільш значущих напрямків дослідницької діяльності, не могла залишитися осторонь від вирішення теоретичних і практичних завдань забезпечення права інтелектуальної власності в сучасній Україні.

З метою сприяння науковим дослідженням проблем права інтелектуальної власності і більш глибокого вивчення відповідних навчальних дисциплін в Одеській національній юридичній академії вперше в Україні було створено кафедру права інтелектуальної власності і корпоративного права. Першим науковим заходом створеної кафедри стало засідання «круглого столу» з проблем права інтелектуальної власності, яке зібрало науковців, практиків, студентів і аспірантів.

Сьогодні в академії проводиться активна підготовка нових статей, дисертаційних робіт, монографічних досліджень для того, щоб вивести сферу права інтелектуальної власності на такий рівень законодавчого й договірного забезпечення, який у повній мірі відповідає вимогам часу, особливостям нашої правової культури й ментальності. Найближчим часом очікується проведення в академії міжнародної конференції з проблематики права інтелектуальної власності, заплановано проведення дискусійних семінарів і «круглих столів», цільове призначення яких — інтенсифікувати дослідницьку роботу юристів півдня України з проблем, що пов'язані з інтелектуальною власністю.

Черговий збірник «Актуальні проблеми держави і права» присвячено розгляду проблемних питань реалізації та захисту права інтелектуальної власності, а також проблем зобов'язального права та деяких інших питань правового розвитку.

Мені приємно констатувати, що наукові дослідження наших фахівців набули нового поштовху, і наукові статті, які вміщені у даному збірнику, є тому яскравим прикладом. Хочу побажати всім, хто займається актуальною проблематикою права інтелектуальної власності та зобов'язального права, подальших творчих успіхів і досягнень на благо нашої Батьківщини і Одеської наукової школи.

Сергій КІВАЛОВ,

доктор юридичних наук,
професор, академік АПН України,
президент Одеської національної
юридичної академії,
голова Комітету Верховної Ради
України з питань правосуддя